

L Ö G

um breyting á lögum nr. 101 28. des. 1970, um lífeyrissjóð bænda.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

17. gr. laganna orðist svo:

Þeim, sem fæddir eru árið 1914 eða fyrr, hafa verið bændur á lögbylum og átt þar lögheimili, skal tryggður ellilífeyrir í samræmi við ákvæði 18. gr., enda uppfylli þeir öll eftirtalin skilyrði:

- a. Hafi náð 70 ára aldri.
- b. Hafi látið af búskap. Bóndi, sem náð hefur 75 ára aldri, á þó rétt á ellilífeyri án tillits til, hvort hann hefur látið af búskap eða ekki.
- c. Eigi að haki a. m. k. 10 ára réttindatíma, sbr. 3. málsg. Vanti mann, sem látið hefur af búskap á árunum 1964—1969, brot úr ári til að ná fullum 10 árum, veldur það þó ekki réttindamissi, ef hann hefur látið af búskap á tímabilinu frá fardögum til ársloka og hefði með búskap til loka þess árs náð fullum 10 árum.

Nú andast maður, sem öðlzt hafði rétt til ellilífeyris samkvæmt 1. málsg. eða var að ávinna sér slíkan rétt og hefði getað uppfyllt skilyrði c-liðar 1. málsg. með áframhaldandi réttindavinnslu, og skal þá eftirlifandi maki eiga rétt til makalífeyris samkvæmt 18. gr., enda hafi hinn látni fallið frá eftir 31. desember 1969 og áunnið sér a. m. k. 5 ára réttindi, sbr. 3. málsg., og fullnægt sé skilyrðum 1. málsg. 11. gr. um aldur og hjúskapartíma. Sambúð, sbr. 3. málsg. 11. gr., veitir sama rétt og hjúskapur, enda hafi skilyrðum 21. gr. um tilkynningu til sjóðsins verið fullnægt.

Til réttindatíma skal einungis reikna þann tíma frá og með árinu 1955, sem hlutaðeigandi hefur verið bóndi á lögbyli og átt þar lögheimili. Réttindatími manns, sem ekki hafði náð 55 ára aldri í árslok 1954, reiknast frá 1. næsta mánaðar eftir, að þeim aldri er náð. Réttindatími reiknast í heilum mánuðum, en aldrei skal hann þó reiknast lengri en 20 ár.

Heimilt er stjórn sjóðsins að víkja frá skilyrðum þessarar greinar um lögheimili, ef hlutaðeigandi bóndi hefur haft meiri hluta tekna sinna af búvöruframleiðslu. Enn fremur er henni heimilt að víkja frá skilyrðinu um lögbyli, ef um hefur verið að ræða verulegan búrekstur, sem hlutaðeigandi hefur haft allar eða nær allar tekjur sínar af. Leita skal álits stjórnar hlutaðeigandi búnaðarsambands á, hvaða bylum á sambandssvæðinu megi í þessu sambandi jafna til lögbyla, áður en umsókn frá umsækjanda utan lögbylis er afgreidd.

2. gr.

18. gr. orðist svo:

Fjárhæð elli- og makalífeyris, sem veittur er samkvæmt 17. gr., miðast við réttindatíma, sbr. 3. málsg. 17. gr. Makalífeyrir skal enn fremur miðast við meðaltal grundvallarlæuna, sbr. 2. málsg. 8. gr., næstu 5 almanaksár, áður en taka lífeyris hefst, og sama gildir um ellilífeyri, ef skilyrðum 2. málsg. 17. gr. um hjúskap eða sambúð er fullnægt, en að öðrum kosti skal ellilífeyrir miðast við 20% lægri tekjur. Skal ellilífeyrir nema 1.8% nefndra tekna fyrir hvert réttindaár, en makalífeyrir skal nema 5% að viðbættum 1% fyrir hvert réttindaár.

Hafi bóndi stundað búskap, þar til hann lézt, og verið yngri en 67 ára, skal við ákvörðun hundraðshluta makalífeyris auk réttindatíma samkvæmt 3. málsg. 17. gr. taka tillit til þess tíma, sem eftir var til 67 ára aldurs bóndans.

Lífeyrir samkvæmt 9. og 11. gr. kemur til frádráttar lífeyrisgreiðslum samkvæmt þessari grein, og telst frestun á töku lífeyris samkvæmt 9. gr. lokið, um leið og greiðslur samkvæmt þessari grein hefjast. Verði lífeyrir hærri samkvæmt 9. eða 11. gr., telst ekki vera um lífeyrisgreiðslur samkvæmt þessari grein að ræða.

Greiðslur úr öðrum lífeyrissjóðum og hliðstæðar greiðslur úr ríkissjóði eða öðrum opinberum sjóðum koma til frádráttar greiðslum samkvæmt grein þessari. Hafi hlutaðeigandi eftir árslok 1969 gengið úr lífeyrissjóði og afsalað sér réttindum sínum þar, skal sá lífeyrir, sem hann ella hefði átt rétt á, dragast frá á sama hátt. Stjórn Lífeyrissjóðs bænda úrskurðar, hvernig innstæða í lífeyrissjóði með séreignaskipulagi skuli mætt til frádráttar.

Eigi maður auk réttindatíma sem bóndi jafnframt að baki réttindatíma samkvæmt lögum nr. 63 1971, um eftirlaun til aldraðra félaga í stéttarfélögum, skal taka tillit til samanlagðs réttindatíma og ákveða lífeyrisgreiðslur í hlutfalli við réttindatíma og fjárhæð, sem hvor aðili hefði greitt, ef réttindatíminn hefði verið óskiptur. Aldrei skal reikna sama tímabil sem réttindatíma hjá báðum aðilum. Stjórn sjóðsins skal hafa samráð við umsjónarnefnd eftirlauna um nánari tilhögun við úrskurðun og greiðslu lífeyris samkvæmt þessari málsgrein.

Lífeyrir samkvæmt þessari grein skerðist, ef hlutaðeigandi hefur tekjur af vinnu, er nema $\frac{1}{5}$ grundvallarlauna eða meira á almanaksári, sbr. 2. málsg. 8. gr., og skal þá skerða lífeyrinn um $\frac{1}{12}$ fyrir hvern $\frac{1}{12}$ hluta grundvallarlauna. Skerðist lífeyrir með þessu móti um meira en $\frac{3}{4}$, skal hann felldur niður með öllu.

3. gr.

3. málsg. 21. gr. orðist svo:

Við slit hjúskapar eða óvígðrar sambúðar skal áunnum stigum sjóðfélaga samkvæmt 8. gr. þau ár, sem hann hefur verið í hjónabandi eða sambúð, skipt að jöfnu. Á sama hátt skal skipta ellilífeyri samkvæmt 18. gr., ef slit hjúskapar eða óvígðrar sambúðar eiga sér stað, eftir að manni hefur verið úrskurðaður lífeyrir sem kvæntum bónda.

4. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi, en ákvæði þeirra gilda frá 1. janúar 1972.

Ákvæði til bráðabirgða.

Um réttindi samkvæmt II. kafla laga nr. 101 1970 fer á árinu 1971 eftir eldri ákvæðum. Frá 1. janúar 1972 skal reikna lífeyri þeirra, sem hófu töku hans árið 1971, samkvæmt ákvæðum þessara laga.

Gjört í Reykjavík, 24. maí 1972.

Kristján Eldjárn.

(L. S.)

Halldór E. Sigurðsson.